

Ars Organi 53 (2005) szeptember

Az Orgonabarátok Társasága (GdO) folyóiratának 2005. szeptemberi számában *Peru orgonáiról* olvashatunk tanulmányt. Wolfgang Lindner nem törekedhetett teljességre, hiszen csak két hangversenykörútjának (2002, 2004) tapasztalatait osztja meg olvasóival, s mert Peru orgonakultúrájának átfogó kutatása még a jövő feladata. Az ország 1532 és 1824 között spanyol gyarmat volt, ennek hatása orgonaépítészetében is felismerhető. A cikk első része három régió ezen időszakban épített orgonáit mutatja be. Ezek közül sok hangszer a gyakori földmozgások következtében romos állapotban van. A második rész azokról a XIX–XX. században épült orgonákról ad hírt, melyeket nagyobb városokban európai mesterek építettek.

Hermann J. Busch a 100 éve elhunyt *Friedrich Ladegastról*, a régi iskola mesterről emlékezik meg. Ladegast a Silbermann-hagyomány képviselőjeként lett a XIX. század második felének egyik legjelentősebb német orgonaépítője. A cikk korabeli dokumentumokat, leveleket, diszpozíciókat közöl, valamint Ladegast regisztrálási javaslatait, melyek egyértelműen a romantika hangzáseszményét tükrözik. Lefrást találunk a neuengesekei orgona redőnyéről is, amely hatásában és szerkezeti működésében egyaránt eltér a francia récit expressiftől. A szekrény alaphelyzetben nyitott, ilyenkor felső állásban van a lábkapcsoló, majd ezt lenyomva csukható a redőny elülső fala. A játékos a kapcsolót lenyomva tarthatja vagy rögzítheti, illetve visszakísérheti eredeti helyzetébe a szekrény teljes kinyitásáig. Ez a rendszer a halk hangszínek árnyékolására, és nem egy nagy ívű crescendo kivitelezésére való; erre utal az is, hogy a második manuálon csupán öt regiszter foglalt helyet. Ladegast csaknem 60 éves volt, amikor első kúpládás orgonájának építésére szerződést kötött, és elmúlt 70, amikor elkészítette első pneumatikus traktúrájú orgonáját. Míg a lipcsei Nicolai-templom új hangszerének építésekor a mintaorgona megalkotójaként ünnepelték, az 1870-es évektől a jelentősebb megrendeléseket már a fiatalabb nemzedék orgonaépítői kapták meg.

Az *ibériai orgonakultúra új központjáról* Jean-Claude Zehnder ad hírt. Marchena városában az elmúlt években több XVIII–XIX. századi, történeti értékű hangszert restauráltak. A város arra is büszke lehet, hogy évenként szeptemberben itt rendezik meg az Academia de Órgano en Andalucía-t. A rendezvények és a restaurálások kezdeményezője, Andrés Cea Galán az egyik legavatottabb ismerője az ibériai hangszerek fejlődéstörténetének és a régi hispániai orgonazene előadói gyakorlatának. Előadásain lenyűgöző és színes képet fest a felszigetnek a legtöbb orgonista előtt ismeretlen orgonakultúrájáról.

(Folytatjuk)